

מנה בנתן

לע"צ הר"ג רבי יעקב בן רבי
שכנא קולרצקי זצוק"ל
הערוח
הונצחות טל' 0548449853 או מייל
MABADAF12@GMAIL.COM

גליון 18 פרשת אחרי מות קדושים תש"פ

שבת נח-סד

שיעון הדף היומי בדרך קצרה

אלעזר שזה רק לענין טומאת מדרס אך טומאת מת קיימת גם כשאינו ראוי למלאכה הראשונה אך ר' יוחנן סובר שגם בטומאת מת צריך מעין מלאכה ראשונה, וצריך להפוך שלענין עינבל ר' יוחנן הוא המבאר שזה ראוי להקיש על כלי חרס שצריך מעין מלאכה ראשונה ששיניו שסנדל של בהמה ממתכת טמא, ורב ביאר שראוי לשתות ממנו במלחמה, ור' חנינא ביאר שראוי לסוך בו שמן במלחמה, ור' יוחנן ביאר שכשהוא בורח מן הקרב הוא מניחו ברגליו ורץ על קוצים וברקנים, רב ור' חנינא יחלקו במקרה שזה מאוס שאינו ראוי לשתות אך ראוי לסוך, ור' יוחנן ור' חנינא יחלקו במקרה שהוא כבד ואינו ראוי לברוח בו במלחמה.

תכשיט עיר של זהב אמר רבה בר בר חנה בשם ר' יוחנן שהוא ירושלים של זהב **עמוד ב** כמו שעשה ר"ע לאשתו, ואשה לא תצא בו ואם יצאה בו לר"מ חייבת חטאת ולרבנן פטורה, ולר"א יכולה לצאת בו לכתחילה, וביאור מחלוקתם שלר"מ הוא משא ולרבנן הוא תכשיט וגזרו בו שמא תשלוף אותו להראותו ור"א סובר שלא גזרו בכך כי רק אשה חשובה הולכת עמו ואין דרכה לשלוף תכשיט להראותו.

תכשיט כלילא שהוא כמו ציץ מאוזן לאוזן, לרב אסור ולשמואל מותר ובטס של זהב או כסף אסור גם לשמואל, ונחלקו ברצועה מבד שמשולבת עם זהב ואבנים טובות, לרב, המתכת היא העיקר ויש גזירה שתשלוף אותה, ולשמואל מותר כי הרצועה עיקר ולא תשלוף אותה, ורב אשי למד במחלוקתם שברצועה מותר גם לרב ונחלקו בטס מתכת לרב חוששים שתשלוף ותראנו, ושמואל סובר שרק אשה חשובה לובשת את זה ואין דרכה לשלוף, ורב שמואל בר בר חנה אמר לרב יוסף שאמרת לדעת רב שכלילה מותר בשבת, ואמרו לרב שבא לנהרדעא אדם גבוה וצולע והוא דורש שמותר ללכת בשבת עם כלילה, ואמר רב שזה לוי וכנראה נפטר ר' אפס ומינו את ר' חנינא לראש הישיבה ולא היה ללוי עם מי לשבת בחוץ ולכן הגיע לבבל, ורב לא חשב שר' חנינא נפטר ור' אפס נשאר במקומו וללוי לא היה עם מי לשבת ולכן לוי בא, שאם כך לוי יכל להכנס לר' אפס לשיעורו כיון שהוא כפוף לו, ועוד שר' חנינא ודאי יהיה ראש הישיבה, שהרי רבי אמר בפטירתו חנינא בראש ונאמר על הצדיקים ותגזר אומר ויקם לך וא"כ ר' אפס נפטר ולוי בא ואמר שמותר כלילה, ובאותה שבת יצאו כ"ד כלילי בנהרדעא וכשרבה בר אבוב דרש במחוזא שכלילה מותר יצאו י"ח כלילי ממבוי אחד, רב שמואל התיר קמרא שהוא אבנט מרצועה ואמר רב ספרא שהוא התיר כמו טלית מוזהבת וללישנא בתרא הוא התיר גם כשעשוי מטס כמו שהתירו אבנט של מלכים, רבינא שאל מה הדין אם היא לובשת אותו על אבנט ואמר רב אשי שזה משא ואסור שאין צורך בשני חגורות, ורב אשי התיר רסוקי שהוא חתיכת מעיל רחבה כשיש לו חתיכות שיוצאות ממנו ואם לא הוא תכשיט ואסור.

קטלא הוא בגד על לבה עם ציורי זהב ורצועה תלויה על צוארה להחזיקו.

נזמים, מדובר בנזמי האף.

היוצאת בטבעת ללא חותם פטורה ובטבעת עם חותם היא חייבת שאינו תכשיט, ובמשנה בכלים מבואר שתכשיטי נשים טמאים ובכללם קטלאות נזמים טבעות בין יש בהם חותם ובין בהם חותם ונזמי האף, ומשמע שאינה משאוי, ומבאר ר' זירא שמשנתינו היא כדעת ר' נחמיה שאומר שטבעת אלמוג וחותרמה של מתכת טמאה ואינה כלי עץ והחותם עיקר וכן בעול של שור הולכים אחר היתידות שמחזיקות העול, וקולב שחנוני מעמיד

דף נח אמרו בשם ר"ש שאין אסור עטרות כלות באיסטמא. **שמואל** מבאר במשנה שכבול הוא סימן של עבד ומה ששמואל אמר שעבד יוצא בחותם שבצוארו ולא בחותם שבכסותו שם מדובר במה שעשה לעצמו שלפעמים הוא לוקח אותו בידו, אך מה שעושה לו רבו מותר לצאת שאינו מחזיקו בידו מאימת רבו, ודוקא חותם שבצוארו אך שבכסותו אסור, שאם יפסק לו יקח הבגד בכתפו, וכמו שאמר ר' יצחק בר יוסף בשם ר' יוחנן שהיוצא עם בגד מקופל ומונח על כתפו חייב חטאת, וכן אמר שמואל לרב חנינא בר שילא שלכל התלמידים אסור ללכת בסרבל עם חותם חוץ ממנו שלא מקפידים עליו בבית ריש גלותא, וישנה ברייתא כדעת שמואל שעבד יוצא בחותם שבצוארו ולא שבכסותו, והברייתא שאמרת שלא יצא אף בחותם שבצוארו מדברת בחותם של מתכת שהיא אומרת שהחותם לא מקבל טומאה, ובזוג שבצוארו לא יצא ושבכסותו יצא, ובשל אדם מקבלים טומאה, ובהמה לא תצא לא בחותם ולא בזוג ואינם מקבלים טומאה ובזוג ודאי מדובר בשל מתכת שדבר אחר לא מקבל טומאה אפילו לא מדרבנן, ולכן גם בחותם מדובר בשל מתכת שמקפיד עליו רבו אם יאבד ויבא לקחת אותו בידו, ובחותם של טיט מותר לצאת בצוארו שרבו אינו מקפיד.

בזוג שבכסותו העבד יוצא במקרה שארגו האורג בבגדו ואז אין חשש שיפסק ויבא לקחתן בידו, וכמו שאמר רב הונא בר רב יהושע שלא גזרו בדבר ארוג.

נאמר בברייתא שזוג של בהמה אינו מקבל טומאה, וישנה ברייתא שזוג של בהמה טמא **עמוד ב** ושל דלת טהור, של דלת יעשאו לבהמה טמא שטומאה יורדת במחשבה ושל בהמה שעשאו לדלת טמא אף בקבעו במסמרים, שהטומאה יורדת גם במחשבה אך היא יוצאת רק בשינוי מעשה, ומדובר שיש בו עינבל שע"י זה נעשה כלי שדבר מתכת שמשמיע קול נקרא כלי, כמו שר"ש בר נחמני אמר בשם ר' יונתן שלומדים מהפסוק כל דבר אשר יבא באש תעבירו, שאפילו דיבור יבא באש, ומה שהברייתא הקודמת אומרת שזוג שבכסותו מקבל טומאה אף בלי עינבל אף שיש ברייתא שזוג של מכתשת ושל עריסה ושל מטפחות ספרים ושל תינוקות מקבל טומאה רק כשיש להם עינבל ואם ניטל העינבל נשארה טומאתם עליהם, יש לומר שדוקא זוג של תינוק שעשוי להשמיע קול מטמא רק עם עינבל אך של גדול הוא תכשיט גם בלי עינבל ולכן הוא מקבל טומאה. **לאביי**, אף שניטל העינבל עדיין מקבל טומאה כיוון שההדיוט יכול להחזירו, ורבא מוכיח ממה ששינוי לגבי פרה, שזוג ועינבל הם חיבור לענין טהרה בהזאה וא"כ אף שהדיוט יכול להחזירו כל עוד שאין מחובר אינו שלם, ואין לומר שנקרא מחובר גם בלי חיבור שהרי המשנה אומרת שמספריים של פרקים ואיזמל של אומנים נחשב חיבור לטומאה ולא להזאה, ורבה מבאר שם שמן התורה בשעת מלאכתו הוא חיבור גם לטומאה וגם להזאה, ושללא בשעת מלאכה אינו חיבור כלל, והחמירו רבנן לטמאות גם לא בשעת מלאכה משום שעת מלאכה והם גזרו שאף בשעת מלאכה לא יחשב חיבור לטהור,

דף נט ורבא מבאר שזוג בלי עינבל נשאר בטומאתו כיוון שיכול להקישו על חרס וכן ביאר ר' יוסי בר' חנינא, ור' יוחנן מבאר שראוי הוא לתת בו מים לתינוק, ולא צריך שישאר בו המלאכה הראשונה שישמיע קול, אך קשה שיש ברייתא שאם הפך כלי מדת סאה או תרקב וישב עליהם טהור כיון שאינו מיוחד לישיבה שאומרים לו בא ונעשה מלאכתנו, ודעת ר'

עליו חגורות ורצועות למכור חשיבותו במסמרותיו וא"כ הוא משא, אך לרבנן טבעת אלמוג והחותם מתכת טהורה שהיא כל עץ והחותם אין לו חשיבות ולכן נקרא תכשיט

דף ס לר' נחמיה במשקל מאזנים הולכים אחר השלשלת ולחכמים הולכים אחר המעמיד, ורבא מבאר במשנה שהיא כתובה לצדדים שטבעת עם חותם היא תכשיט של איש וללא חותם היא תכשיט של אשה, ור"נ בר יצחק מחלק בין טומאה לשבת שלענין טומאה שם כלי תלוי בכלי מעשה ולגבי שבת זה תלוי שאם יש חותם הוא משוי ואם לא הוא תכשיט.

לא תצא במחט שאינה נקובה וביאר רב יוסף שהאשה אוגרת בו את שערה, ואביי מקשה שזה דומה לבירית, שהיא טבעת לאחוז בתי שוקיה שהיא טהורה ויוצאים בה בשבת, ור' אדא מנרש ביאר במשנה שאשה חולקת בה שערה בשבת ואמר רבא שיש לאשה טס שהיא חולקת בו את השער בחול, ובשבת היא מניחה בנגד מצחה.

משנה איש לא יצא בסנדל מסומר ולא בסנדל בודד כשאין לו מכה ולא יצא בתפילין וקמיע שאינו מן המומחה ולא בשיריון ובקסדא ובמגפיים ואם יצא בהם פטור מחטאת. **גמרא** שמואל מבאר שגזרו בסנדל מסומר שנחבאו במערה בשעת הגזירה ואמרו שאפשר להכנס אך לא יצאו משם, וסנדל של אחד מהם נהפך וחשבו שמישהו יצא וראוהו האויבים ועכשיו הם באים עליהם, ודחקו זה את זה ונהרגו בהם יותר ממה שהרגו האויבים, ור' אלעאי בן אלעזר אומר שהיו במערה ושמעו קול מעליה וחשבו שבאו האויבים ודחקו זה בזה ונהרגו רבים ממה שהאויבים הרגו, ורמי בר יחזקאל אומר שהיו כולם בביהכנ"ס ושמעו קול מאחורי ביהכנ"ס וחשבו שאלו האויבים ודחקו ונהרגו רבים מהם ואז גזרו שלא ילכו בסנדל המסומר ולא גזרו בחול שהמעשה היה בשבת, ואסרו אף ביו"ט שגם בו יש אסיפה של אנשים כשבת **עמוד ב** ולא גזרו בתעניות אף שיש בהם אסיפה שגזרו רק באסיפה של זמן איסור מלאכה, ואף לר' חנינא בן עקיבא שאומר שגזרו רק בירדן בדיוק כמו המעשה שהיה בכ"ז גזרו על יו"ט שהוא שוה לשבת ששנינו שאין בין יו"ט לשבת אלא אוכל נפש, ורב יהודה אמר בשם שמואל שאסרו מסומר רק לחזק אך מותר לנוי, לר' יוחנן חמש בכל סנדל ולר' חנינא שבע בכל אחד, ור' יוחנן הסביר את שיטתו שיש ב' מסמרים בכל צד ואחד ברצועותיו ולר' חנינא ג' בכל צד, וישנה ברייתא שלר' נתן סנדל הנוטה עושה ז' מסמרים ולרבי י"ג, ושניהם לא כר' יוחנן ור' יוחנן סובר כר' נהוראי שמתיר ה' ואוסר ז', ואיפה אמר לרבה שאתה תלמידו של ר' יוחנן ותנהג כמותו, ואני נוהג כר' חנינא, רצען שאל את ר' אמי אם בתפרו מבפנים מותר ואמר לו מותר ללא טעם ורב אשי מבאר שכיוון שתפרו מבפנים הוא נעשה כמנעל שאינו בגזירה, שגזרו רק על סנדל, ר' אבא בר זבדא שאל את ר' אבא בר אבינא עשאו כמו קולבוס שהוא קליבה ואמר לו שמותר, לרב ששת אם נתן מסמרות בכולו להפרידו מהקרקע מותר, וכן שנינו בברייתא שלא יצא בסנדל מסומר ולא יטייל עמו מבית לבית ואפילו ממטה למטה ומותר לטלטלו לכסות בו כלי ולסמוך בו כרעי המיטה ור' א"א בר"ש אוסר ואם נשרו רוב המסמרים ונשאר ד' או ה' מותר ולרבי מותר עד ז', אם חיפהו בעור למטה וקבע מסמר מעליו מותר עשאו כמו קולבוס או טס או יתד או שחיפה כולו במסמרות שהקרקע לא תאכלהו מותר, בנגממו וניכר שיירי המסמרות מותר גם יותר מז' אם נשרו רובם, ואם נעקרו לגמרי מותר רק עד ה' או ז', ומה שכתוב עד ד' מדובר בסנדל קטן ובגדול עד ה', ורבי התיר עד ז' בנשרו ובסנדל נוטה הוא התיר עד י"ג ואין הלכה כר"א בר"ש אף שכאן טעמו מסתבר אלא הלכה כרבי, ור' חייא אמר שהוא היה מתיר הרבה אם לא היו קוראים לו בבלי המתיר איסורים ואמרו בפומבדיתא שהיה מתיר עד כ"ד ובסורא אמרו עד כ"ב והסימן הוא שעד שהגיעו לסורא חסרו ב' מסמרים.

דף סא מדויק במשנה שאם יש מכה ילך עם סנדל אחד לרב הונא יוצא בסנדל ברגל עם המכה והסנדל עשוי למעט הצער, ולחייא בר רב נועל את הסנדל ברגל ללא המכה שהסנדל הוא לתענוג וכולם רואים את הרגל עם המכה, ולא יוציא הסנדל לקחתו בידו, ור' יוחנן סובר כרב הונא, שהוא ביקש את נעליו והביאו לו את של ימין אמר ר' יוחנן הקדמת כאילו יש בה מכה, ואין לומר שהוא אמר כך על שמאל כי ר' יוחנן אמר שתמיד יש להקדים במנעל את השמאלית כתפילין שהיא בקשירה וקושר בשמאל, וישנה ברייתא שנועל של ימין תחילה ורב יוסף אומר שעושה כרצונו ואביי אומר שיתכן שר' יוחנן לא שמע את הברייתא הזו ולו היה יודע ממנה היה נוהג בימין, או שהוא סובר שאין הלכה כברייתא זו, ור"נ בר יצחק אומר שירא שמים ילבש את של ימין ואח"כ שמאל ויקשור של שמאל קודם ואח"כ של ימין, רב כהנא לא הקפיד על הסדר במנעל, ובברייתא שנינו שנועל של ימין ואח"כ של שמאל וכשחולץ מקדים לחלוץ של שמאל, וברחיצה וסיכה יקדים של ימין ואח"כ של שמאל והסך כל גופו יקדים את ראשו שהוא מלך על האברים.

לא יצא בתפילין אפילו למ"ד ששבת זמן תפילין אך חוששים שמא יוציא ברה"ר ויש ששונה בסיפא שלא חייב חטאת בהוצאת תפילין ולא רק למ"ד שבת זמן תפילין אלא גם למ"ד ששבת לאו זמן תפילין פטור מחטאת שהוא דרך מלבוש. **רב פפא** מבאר בקמיע שאינו מומחה, שלא האיש ולא הקמיע התמחו, ואם האיש שעושהו הוא מומחה מותר אף שקמיע זה עדיין לא הוחזק לרפאות שכתוב במשנה **בזמן שאינו מן המומחה** ולא כתוב **שאינו מומחה**.

שנו בברייתא שקמיע מומחה הוא כשריפא ג' פעמים בין של כתב בין של שרשי סממנים, ואף חולה שאין בו סכנה, ולא רק שכבר יש לו חולי נכפה, אלא אף שלא יהיה נכפה, ומותר לקשור ולהתיר גם ברה"ר אך לא יקשרנו **עמוד ב** בצמיד או טבעת ויצא בו לרה"ר בגלל מראית עין, ולהמחות את האדם מספיק ג' בנ"א ולהמחות את הקמיע מספיק שריפא ג' פעמים גם כשכתבוהו אנשים אחרים, לרב פפא אם אחד כתב ג' קמיעות לג' אנשים והם ריפאו ג' פעמים הומחה האיש לכל וגם הקמיע, ג' קמיעים לג' אנשים פעם אחת, הומחה האיש ולא הקמיע, קמיע אחד לג' אנשים הומחה הקמיע ולא האיש, ורב פפא מסתפק בג' קמיעות לאדם אחד שאמנם הקמיע לא הומחה אך יתכן שהאיש הומחה כיון שהוא ריפא או שזה מזל המתרפא שמועיל לו כתב.

הסתפקו אם יש קדושה בקמיעים לענין הצלתם מדליקה בשבת ככל כתבי הקודש, ויש ברייתא מפורשת שאין מצילים ברכות וקמיעות אף שיש בהם אותיות וענינים מהתורה, אך הם צריכים גניזה שגם כשכתוב על ידות כלים וכרעי המיטה יחתוך ויגנוז, והספק הוא אם מותר להכנס בהם לבית הכסא ואין לדייק מהמשנה שיוצאים בקמיע מומחה ואם נאמר שלא יכנס לבית הכסא א"כ נחשוש שאם ילך ויצא לבית הכסא הוא יוליך אותם ד' אמות ברה"ר, ואין לומר שהמשנה דיברה בקמיע של סממנים שהרי הברייתא מבארת במשנה בין של כתב בין של סממנים, ואין לומר שמדובר בחולה שיש בו סכנה שהרי המשנה דיברה גם בחולה ללא סכנה, ואין לומר שכיון שהוא מרפא הוא תכשיט גם כשנושאו בידו.

דף סב שהרי ר' אושעיא שנה שלכו"ע אסור ליטלו בידו, אך יתכן שמדובר במחופה עור שאין בו איסור ליכנס לבית הכסא, ותפילין אסור אף שהם מתופים בגלל האות שין שהיא על הבית מבחוץ והיא הלכה למשה מסיני וכן הד' בקשר של ראש והי' בקשר של יד.

לא יצא האיש בשיריון ולא בקסדא שהוא כובע עור תחת כובע המתכת ולא במגפיים שעשויים מברזל.

משנה אשה לא תצא במחט הנקובה וטבעת שיש עליה חותם ולא בכוליאיר ולא בכובלת וצלוחית של פלייטון, ולר"מ אם יצאה חייבת חטאת וחכמים פוטרים בכובלת וצלוחית של פלייטון. **גמרא** עולא אומר שבאיש טבעת עם חותם פטור ובלי חותם חייב, והוא סובר שהראוי לאיש אינו ראוי לאשה והראוי לאשה אינו ראוי לאיש, אך קשה ששנינו בברייתא שרועים יוצאים בשקים, ולא רק הם אלא כל אדם ושנו רועים שדרכם בכך וא"כ נאמר אותו דבר לענין תכשיט של אשה באיש ולהפך, ייש לומר שעולא סובר שנשים הם עם בפני עצמם ולא אומרים שמה שתכשיט באשה הוא גם באיש, ואביי מוכיח מתפילין שגם אשה מותר לה ללבוש תפילין בשבת להעבירם למקום מוצנע, ורואים שאינם עם בפני עצמן למרות שזה מצות עשה שהזמן גרמא וניתן לומר שר"מ סובר שלילה ושבת הם זמן תפילין וא"כ זה מ"ע שאין הזמן גרמא ונשים חייבות, אך קשה מדוע חייבת בהוצאת טבעת עם חותם הרי היא מוציאה אותה על האצבע וזה הוצאה כלאחר יד, ויש לומר שמדובר באשה גזברית שלגביה זה לא כלאחר יד, אך קשה מדוע טבעת בלי חותם באיש הוא משא, מבאר רבא שמדובר שאשתו נתנה לו להוליך לאומן לתקן והוא לובש באצבעו עד האומן ולכן זה הוצאה. **כוליאיר** הוא מכבנתא שקושרת בה את צדי החלוק וכובלת הוא קשר עם סם שריחו ערב.

שנו בברייתא שלדעת ר"מ היוצאת בכובלת חייבת חטאת וחכמים פוטרים ולר"א מותרת לכתחילה, ונחלקו שר"מ סובר שהיא משא ולחכמים הוא תכשיט ואסור רק מצד גזירה שתשלוף אותו ולר"א רק אשה שריחה רע נושאת אותו ואין חשש שתשלפנו, וכשר"א בא לחלוק על ר"מ אמר פטורה ולגבי חכמים שפוטרים מחטאת אמר ר"א שמותרת, **עמוד ב** ושנינו שר"מ אמר שבמפתח שבידה חייבת חטאת ולר"א פטור וכן בכובלת וצלוחית של פלייטון ודוקא עם בושם ובלי בשם חייבת ולפי זה אמר ר' אדא בר אבהו שהמוציא כלי עם אוכל פחות מכשיעור חייב שזה דומה לצלוחית בלי בשם, ור' אשי מחלק שכלי ללא בשם אין כלל ממשות ואין הכלי טפל לריח משא"כ כלי עם אוכל גם פחות משיעורו הכלי טפל לאוכל.

שמואל דרש את הפסוק וראשית שמנים ימשחו שזה פלייטון, ורב יוסף מקשה שר' יהודה בן בבא רצה לגזור אחר חורבן על פלייטון ולא קיבלו ממנו ואם זה רק תענוג יכלו לוותר על כך, ואביי מקשה ממה שנחלקו בפסוק השותים במזרקי יין האם זה קנשקנים שהוא כלי עם שני פיות או שזורקים כוסות יין זה לזה ואנשי ריש גלותא נהגו לשתות בקנישקנים ולא מחו בהם אף שהוא לתענוג אלא שגזרו רק על דבר שהוא תענוג ושמחה ולא נזרו על קנישקנים ולא על פלייטון שיש בהם רק תענוג.

ר' יוסי בר' חנינא דרש בפסוק השוכבים על מיטות שן שמשתינים מים בפני מיטותיהם ערומים אך אין זה חמור שבשביל זה יגלו בראש גולים אלא העיקר החטא הוא המשך הפסוק שמדביקים מיטותיהם ומחליפין נשותיהם ומסריחים ערסותם בש"ז שאינה שלהם, ולכן יגלו.

ר' אבהו אמר ויש ששנו בברייתא שג' דברים מביאים אדם לעניות משתיין ערום לפני מיטתו, ודוקא כשפניו למיטה ועל הארץ ובכלי מותר, והמזלזל בנטילת ידים, וביאר רבא שאינו נוטל כלל ורב חסדא הקפיד מלא חפנים מים וקיבל טובה מלא חפנים, ושאשתו מקללתו על תכשיטיה ויש לו לקנות ואינו קונה לה.

רבא בר רב עילאי דרש את הפסוק יען כי גבהו בנות ציון שהן הלכו בקומה זקופה והלכו עקב בצד גודל ומשקרות עינים שמילאו עיניהם בכחול והיו מרמזות לאנשים, הלוך וטפוף שהן הלכו גבוהה לצד נמוכה כדי להתבלט, וברגליהן תעכסנה שהיו ממלאות מור בנעליהם והלכו בשוק, וכשהגיעו לבחורים הן היו בועטות בקרקע ומתיזות עליהם ומכניסות בהם יצר כארס נחש כעוס, ופורענותם היא שתחת בושם ימוק הבשר ובמקום שהיו

חגורות ליפותן, נעשה חבורות של מכות, ותחת מקום שהתקשטו בו נעשה קרחה ותחת פתחים המביאים לגיל יהיה לחגורת שק, כי תחת יופי יהיה כאב וספח ה' קדקד בנות ציון שפרחה בהם צרעת שכתוב בצרעת ספחת, וה' פתהן יערה ונחלקו רב ושמואל אם הכוונה שנשפכו פתחיהן כקיתון או שנעשו כיער, ורב יהודה אמר בשם רב שאנשי ירושלים היו אנשי שחץ ואחד שאל במה סעדת תשמיש היום בעמילה או באינה עמילה בתולה

דף סג ביין לבן או שחור במיסב רחב או צר בחבר טוב או רע יפה או לא וכולם בכוננת זנות.

בירושלים היו עצי קינמון שכשהסיקום היה ריחם נודף וכשחרבה ירושלים נגנזו ונשאר מהם רק כשיעור שעורה אצל מלכה ששמה צמצמא.

משנה לא יצא איש בסיף בקשת ובתריס ובאלה ורומח ואם יצא חייב חטאת ולר"א פטור שהם תכשיטים לו, ולחכמים הם גנאי שכתוב וכתתו חרבותם לאתים וחניתותיהם למזמרות ולא ישא גוי אל גוי חרב ולא ילמדו עוד מלחמה, בירית של אשה טהורה ויוצאים בה אך כבלים היא טמאה ולא יוצאים בה **גמרא** אלה היא קולפא מקל.

שנו בברייתא שאמרו לר"א שאם כלי מלחמה הם תכשיטים למה בטלים לימות המשיח אמר ר"א שלא צריכים אותם כמו שכתוב לא ישא גוי אל גוי חרב, ואין לומר שישארו כתכשיט שא"כ זה כמו נר בצהרים שאין בו כלל צורך, ולדעת שמואל אין בין העוה"ז לימות המשיח אלא שיעבוד מלכויות בלבד שכתוב כי לא יחדל אביון מקרב הארץ, ור"א סובר כדעת ר' חייא בר אבא שנבואת הנביאים היא על ימות המשיח ולעוה"ב עין לא ראתה אלוקים זולתך, וללישנא בתרא אמרו לר"א אם כלי מלחמה תכשיטים הם שלא יתבטלו לימות המשיח אמר להם שלימות המשיח אינם בטלים וזה כדעת שמואל, ולא כר' חייא בר אבא, וטעמו של ר"א שכתוב חגור חרבך על ירך הודך והדרך, רב כהנא שאל שזה נאמר על דברי תורה ענה לו מר בר רב הונא שאין מקרא יוצא מידי פשוטו, ואמר רב כהנא שעד שהוא היה בן י"ח לא ידע שאין מקרא יוצא מידי פשוטו, ובא לומר שאדם יגרוס את תלמודו ורק אח"כ יסביר לעצמו את הסברות.

ר' ירמיה אמר בשם ר"א ששני ת"ח המחדדים זה את זה בהלכה הקב"ה מצליח להם, שכתוב והדרך צלח וקוראים וחדרך צלח, ועולים לגדולה שכתוב צלח רכב, ודוקא כשעוסקים לשמה שכתוב על דבר אמת, ודוקא שלא הגיס דעתו שכתוב ועונה צדק, ואם עושים כך זוכים לתורה שניתנה בימין שכתוב ותורך נוראות ימינך, ור"נ בר יצחק אומר זוכה למה שנאמר בימין התורה כמו רבא בר רב שילא או רב יוסף בר חמא אמרו בשם רב ששת על הפסוק אורך ימים בימינה ובשמאלה עושר וכבוד ולמימינים בה דהיינו המדקדקים בה זוכים לאורך ימים ומי שאינו יגע בה זוכה רק לעושר וכבוד.

ר' ירמיה אמר בשם ר"ש בן לקיש שתלמידי חכמים הנוחים זה לזה בהלכה הקב"ה מקשיב להם שנאמר אז נדברו ירא ה' איש אל רעהו ויקשב ה' וישמע, ודיבור הוא בנחת שכתוב ידבר עמים תחתנו, ומה שכתוב ולחושבי שמו ביאר ר' אמי שאפילו רק חשב לעשות מצוה אך נאנס ולא עשה נחשב לו כאילו עשה, ור' חנינא בר אידי אומר שהעושה מצוה כמאמרה אין מבשרים לו בשורות רעות שכתוב שומר מצוה לא ידע דבר רע ואמר ר' אסי או ר' חנינא שאף אם הקב"ה גזר גזירה הוא מבטלה שכתוב באשר דבר מלך שילטון ומי יאמר לו מה תעשה, ואח"כ כתוב שומר מצוה לא ידע דבר רע, עוד אמר ר' ירמיה בשם ר"ל ששני ת"ח המקשיבים זה לזה בהלכה הקב"ה שומע לקולם שכתוב היושבת בגנים חברים מקשיבים לקולך השמיעני, ואם לא עושים כך גורמים לשכינה שתסתלק שכתוב ברח דודי, ור' אבא אמר בשם ר"ל ששני ת"ח המדגילים

שנאספים להועד יחד הקב"ה אוהבן שכתוב ודגלו עלי אהבה, דוקא כשהם יודעים צורת שמעתתא ואין להם רב בעירם ללמוד ממנו, עוד אמר ר' אבא בשם ר"ל שהמלוה כספים גדול מצדקה ימי שמטיל מעות לשותפות בעסקים גדול מכולם, עוד אמר ר' אבא בשם ר"ל שאם ת"ח נוטר ונוקם כנחש הדבק בו ואם הוא ע"ה חסיד, אל תגור בשכונתו שלא תלמד ממנו.

רב אסי או ר' אבא אמרו בשם ר"ל שהמגדל כלב רע בביתו מונע מעצמו חסד שכתוב למס מרעהו חסד, **עמוד ב** וכלב הוא למס ביוונית, ור"נ בר יצחק אומר שהוא גם פורק מעצמו יראת שמים שכתוב יראת ה' תעזוב ממנו, אשה מעוברת נכנסה לאפות אצל אופה ונבחה בה כלב ונעקר עוברת ממעיה ואמר לה בעליו שנלקחו שיניו אמרה לו זרוקה טובתך על הקנים כבר מת הוולד ואתה לא מועיל בדבריך.

רב הונא אומר בפסוק שמח בחור בילדותך ויטיבך לבך בימי בחורותיך והלך בדכי לבך ובמראה עיניך עד כאן דברי יצר הרע ימכאן דברי יצר טוב: ודע כי על כל אלה יביאך האלוקים במשפט, ור"ל סובר ששמח בחור בילדותך נאמר על דברי תורה, ודע כי על כל אלה יהיה משפט זה למעשה שיהיה משפט אם לא תקיים.

רב יהודה אומר שבירית במשנה היא אצעה ורב יוסף מקשה שכתוב בתורה שאצעה טמאה אך בירית היא כרגל כמו אצעה בשוק,

רבין ורב הונא ישבו לפני רב ירמיה והוא נמנם ורבין אמר לפניו שבירית כרגל אחת וכבלים בשנים אמר לו רב הונא שגם בירית בשנים אלא שבכבלים מחברים את שני הרגלים והשלשלת עושה את זה לכלי ולא מטעם משמיע קול בכלי מתכות שהוא טמא שזה דוקא בדבר שעשוי לקול אך גם לשלשלת הזו יש מטרה שהיתה משפחה בירושלים שהיו פסיעותיהם גסות ונשרו בתוליהן ועשו להן כבלים ושלשלת ביניהם כדי שלא יהיו פסיעותיהן גסות, והתעורר ר' ירמיה ואמר שזה נכון וכך אמר ר' יוחנן.

ר' דימי אמר בשם ר' יוחנן שאריג כל שהוא טמא לומדים מציץ, ויש לדחות ששנינו שציץ הוא טס שמקיף מאזן לאזן וכתוב עליו קדש לה' בב' שורות ור"א בר' יוסי אמר שראהו ברומי והיה כתוב קדש לה' בשורה אחת, ור' דימי אמר שהוא טעה, ור' יוחנן דיבר על תכשיט כל שהוא שטמא ולומדים מציץ, ואריג כל שהוא טמא לומדים מאו בגד, גם אריג עם תכשיט כל שהוא טמא, ולומדים מכל כלי מעשה, ושק טמא כאריג ואף שפסוק זה נאמר במדין לומדים גז"ש כלי כלי.

דף סד שק טמא גם כשאינו אריג ומבאר ר' יוחנן שהעני קולע ממנו ג' נימים ותולה בצואר בתו.

בברייתא למדו ממה שכתוב שק בטומאת שרצים, וכיסוי הסוס והאוכף לומדים מאו שק ואין לרבות חבלים ומשיחות שדוקא כמו שק טמא שהוא טווי וארוג ובמת כתוב כל כלי עור וכל מעשה עיזים תתחטאו מרבה את האוכף וכיסוי הסוס ולומדים משרץ שטמא רק טווי וארוג ולא מבנין אב שניתן לפרוך שטומאת מת חמורה יותר אלא מגז"ש בגד ועור ולומדים בשרצים ממת שגם מעשה עיזים טמא ודבר שעשוי מזנב הסוס והפרה לומדים מאו שק ואין צריך ללמד על כיסוי הסוס כי ניתן ללמוד בגז"ש, ולומדים מת משרץ שדבר הבא מזנב הסוס והפרה מטמא ולא לומדים מק"ו שניתן לפרוך שטומאת ז' חמורה, והגז"ש פנויה שאל"כ לא נלמד משרץ כיוון שהוא חמור שטמא בכעדה והמלה בגד ועור בשרץ מיותרת כי אפשר ללמוד משכבת זרע שסמוך לטומאת שרצים, וכתוב בשכבת זרע בגד ועור ובשרצים בגד ועור מיותר לדרוש גז"ש ואף שבמופנה רק מצד אחד יש דיעה שלומדים אך ניתן לפרוך, בכ"ז כאן הוא מופנה מב' צדדים שגם מת הוקש לשכבת זרע שכתוב בפסוק והנוגע בטמא נפש או איש אשר תצא ממנו שכבת זרע וא"כ בגד ועור במת מיותר לדרוש גז"ש.

כתוב אצל שלל מדין אצעה וצמיד עגיל וכומז, ומפרש ר"א שעגיל הוא דפוס של דדין וכומז הוא דפוס של בית הרחם ואמר רב יוסף שלכן התרגום של מחוך שהוא מביא לידי גיחוך, ורבה למד מהפסוק עצמו שכומז הוא ר"ת כאן מקום זימה.

ר"נ מפרש בשם רבה בר אבוה שמשך קצף על פקודי החיל שחזרו לקלוקל הראשון שהביאו כפרה על חטאם אמרו לו אף שלא היה חטא אך היה הרהור ולכן הקריבו את הקרבן וכן שנו אצל ר' ישמעאל שהביאו כפרה **עמוד ב** שהם זנו עיניהם מן הערווה, ורב ששת אומר שנמנו תכשיטים שבחוץ עם שבפנים לומר שהמסתכל באצבע קטנה של אשה כאילו הסתכל במקום ערוה.

משנה אשה יוצאה בחוטי שיער שלה או של חברתה או של בהמה ובטוטפת וסרביטים כשהם תפורים בכבול ובפאה נכרית דוקא לחצר, במוך שבאזנה או סנדלה ובמוך שהתקינה לנדתה וכן בפלפל גלגל ומלח וכל דבר הניתן בפיה, אך לא תיתן לכתחילה בשבת ואם נפל לא תחזיר, שן תותבת ושל זהב לרבי מותר וחכמים אוסרים. **גמרא** יש חידוש בשער חברתה אף שיש צד שזה מאוס ובהמה עוד יותר מאוס ובכ"ז מותר, ילדה לא תצא בשער זקינה שיצחקו עליה והיא תוריד אותו וזקינה בשל ילדה שהולכת עמו להראות צעירה ובכ"ז חששו שהיא תוריד אותו.

מותר לאשה לצאת בכבול ופאה נכרית רק לחצר, לרב כל מה שאסרו ברה"ר אסרו גם בחצר מלבד פאה וכבול, ור' ענני בר ששון אומר בשם ר' ישמעאל שהכל מותר בחצר ככבול, ולא קשה מהמשנה שר' ישמעאל חולק עליה ולרב התירו רק כבול ופאה נכרית בחצר שלא תתגנה על בעלה, כמו שהתירו לנדה להתקשט בבגדי צבעונים וגם לכחול ולפקוס את עיניה כדי שלא תתגנה על בעלה כמו ששנינו על הפסוק והדוה בנדתה שזקנים הראשונים אסרו לכחול ולפקוס ולהתקשט בבגדי צבעונים ור"ע דרש שא"כ היא מתגנה על בעלה והוא יגרשנה אמה שכתוב והדוה בנדתה הכוונה שהיא נשארת בנדתה עד שתטבול במים.

רב יהודה אומר בשם רב שמה שאסור מפני מראית העין אסור אף בחדרי חדרים אך קשה ששנינו במשנה שלא תצא בהמה בזוג גם פקוק שאנשים רואים ואינם יודעים שהוא פקוק ויש מתירים בפקוק שאינו משמיע קול, אלא שנחלקו בזה תנאים וכמו שנחלקו לענין בגדים שנרטבו בגשם בשבת שלת"ק שוטחן בחמה במקום שאין רואים ור"ש ור"א אסרו.